

znak sprawy: WPP.6220.9.2020.MM

DECYZJA NR 1/2021 o środowiskowych uwarunkowaniach

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 z późn. zm.) – zw. dalej *k.p.a.* oraz art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt 4, art. 84 i art. 85 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247) – zw. dalej *Uooś*, a także § 3 ust. 1 pkt 54 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), po rozpoznaniu wniosku z dnia 25.08.2020 r. (wpł. 02.09.2020 r.), podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia – **HSG Sun Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Okopowej 58/72** – w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko polegającego na **budowie do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr ewid. 239/4 położonej w obrębie ewidencyjnym 14-Bobowicko, gmina Międzyrzecz,**

Biorąc pod uwagę:

- 1) Wyniki opinii:
  - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. – opinia znak: WZŚ.4220.568.2020.PT z dnia 28.09.2020 r.,
  - Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Międzyrzeczu – opinia sanitarna znak: NS.NZ.4201.66.2020 z dnia 21.09.2020 r.
  - Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gorzowie Wlkp. – opinia znak: PO.ZZŚ.1.435.244m.2020.EM z dnia 21.09.2020 r.;
- 2) Wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa;

orzekam

- I. **Możliwość realizacji planowanego przedsięwzięcia polegającego na budowie do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr ewid. 239/4 położonej w obrębie ewidencyjnym 14-Bobowicko, gmina Międzyrzecz, bez potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.**
- II. **Określam warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:**
  - 1) w celu ograniczenia uciążliwości hałasowej prace związane z realizacją inwestycji należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej (w godzinach 6⁰⁰ ÷ 22⁰⁰),

- 2) sprzęt wykorzystywany podczas prac budowlanych musi być w pełni sprawny oraz spełniać wymogi dopuszczające go do użytku; rodzaj i stan techniczny wykorzystywanego sprzętu musi zapewnić ochronę wód powierzchniowych i gruntowych oraz ochronę gruntu przed zanieczyszczeniami, ochronę powietrza przed emisją pyłów i gazów oraz ochronę przed emisją hałasu do środowiska,
- 3) podczas transportu materiałów budowlanych i prowadzenia prac budowlano-montażowych stosować środki techniczne i organizacyjne, gwarantujące utrzymanie w czystości dróg dojazdowych, a także ograniczenie hałasu oraz emisji gazów lub pyłów do powietrza,
- 4) zaplecze budowy oraz miejsca pracy sprzętu budowlanego, w których mogą wystąpić niekontrolowane zanieczyszczenia gruntu należy wyposażyć w odpowiednią ilość sorbentów, właściwych w zakresie ilości i rodzaju do potencjalnego zagrożenia mogącego wystąpić w następstwie sytuacji awaryjnych; zanieczyszczony substancjami ropopochodnym grunt należy wybrać i przekazać upoważnionym do neutralizacji podmiotom,
- 5) wszelkie prace ziemne wykonywać w sposób zapewniający ochronę gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- 6) ścieki bytowe, na etapie realizacji, odprowadzać poprzez przenośne toalety, a następnie okresowo opróżniać i wywozić na oczyszczalnię ścieków przez uprawniony do tego celu podmiot,
- 7) powstające w trakcie budowy odpady należy selektywnie gromadzić w przeznaczonych do tego pojemnikach i sukcesywnie wywozić z terenu budowy przekazując specjalistycznym podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia,
- 8) w przypadku zastosowania transformatorów olejowych, należy wyposażyć je w misy zabezpieczające środowisko gruntowo-wodne przed niekontrolowanym wyciekami oleju; pojemność mis musi wynosić minimum 100% zawartości oleju w transformatorze,
- 9) na panelach fotowoltaicznych zastosować powłoki antyrefleksyjne, ograniczające odbijanie się promieni słonecznych padających na ogniwo,
- 10) teren inwestycji należy ogrodzić i zabezpieczyć przed dostępem zwierząt i osób nieupoważnionych; ogrodzenie musi być wykonane w taki sposób, aby nie stanowiło bariery dla drobnych ssaków, płazów i gadów,
- 11) teren inwestycji na etapie realizacji, eksploatacji i likwidacji utrzymywać w należyтым porządku i czystości,
- 12) po zakończeniu robót budowlano-montażowych oraz likwidacyjnych teren inwestycji należy uporządkować,
- 13) na etapie likwidacji inwestycji stacje transformatorowe zostaną zdemontowane przez specjalistyczną firmę, mającą uprawnienia do rozbiórki tego typu obiektów,
- 14) w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych i odkrycia przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:
  - wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot,
  - zabezpieczyć przy użyciu dostępnych środków ten przedmiot i miejsce jego odkrycia,
  - niezwłocznie zawiadomić o tym Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to możliwe - Burmistrza Międzyrzecza.

III. Charakterystyka przedsięwzięcia stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Wnioskiem, który wpłynął dnia 02.09.2020 r. podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia – HSG Sun Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy

ul. Okopowej 58/72 – zwrócił się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr ewid. 239/4 położonej w obrębie ewidencyjnym 14-Bobowicko, gmina Międzyrzecz.

Do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dołączono:

- kartę informacyjną przedsięwzięcia wraz z jej zapisem w formie elektronicznej na informatycznym nośniku danych (płyta CD) – po 4 egz.,
- kopię mapy ewidencyjnej, skala 1:5000,
- mapę z zaznaczonym obszarem inwestycji oraz obszarem znajdującym się w odległości 100 m od granic terenu objętego wnioskiem (mapa stanowi załącznik do karty informacyjnej przedsięwzięcia),
- uproszczone wypisy z rejestru gruntów dla działki objętej inwestycją oraz działek znajdujących się w przewidywanym obszarze oddziaływania inwestycji,
- pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. znak: WPN.I.73.168.2020.WN z dnia 26.06.2020 r.,
- zaświadczenie Burmistrza Międzyrzecza znak: WPP.6724.97.2020.FS z dnia 08.07.2020 r. o przeznaczeniu nieruchomości (działka nr ewid. 239/4) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- potwierdzenie wniesienia opłaty skarbowej za wydanie decyzji (przelew z rachunku z dnia 01.09.2020 r.).

Zgodnie z przedłożoną kartą informacyjną przedsięwzięcia planowane zamierzenie inwestycyjne będzie polegało na budowie do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr ewid. 239/4 położonej w obrębie ewidencyjnym 14-Bobowicko, gmina Międzyrzecz, województwo lubuskie. Całkowita powierzchnia działki wynosi 9,62 ha, natomiast na potrzeby inwestycji przeznaczone zostanie ok. 6,60 ha. Działka stanowi grunty orne klas RIVb, RV, RVI, pastwiska trwałe PsV oraz łąki trwałe ŁIV. Bezpośrednie sąsiedztwo inwestycji stanowią tereny rolne, dróg i rów oraz w niewielkiej odległości tereny leśne. Najbliższa zabudowa mieszkalna położona jest w odległości ok. 660 m w kierunku zachodnim od terenu planowanej inwestycji.

Termin fotowoltaika (PV) łączy dwa słowa: *foto*, co oznacza światło oraz *voltaic*, co oznacza elektryczność. Technologie fotowoltaiczne stosowane są do przekształcania promieniowania słonecznego (światła) w elektryczność. Do zamiany promieniowania słonecznego na energię elektryczną stosowane są materiały półprzewodnikowe o specjalnych właściwościach. Najczęściej stosowanym półprzewodnikiem jest krzem. Jest to drugi co do ilości występujący pierwiastek na Ziemi.

Każdy z etapów realizacji przedsięwzięcia będzie polegał na instalacji paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą techniczną (sieć nN/SN/WN, konstrukcje i elementy montażowe, panele fotowoltaiczne, inwertery DC/AC, okablowanie, kontenerowe rozdzielnice, układy pomiarowo-zabezpieczające, linie kablowe, instalacje odgromowe oraz pozostałe oprzyrządowanie) służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii słonecznej.

Na działce zlokalizowana będzie kontenerowa stacja transformatorowa elektroenergetyczna. Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej planowane jest poprzez przyłącze kablowe podziemne do sieci 15 kV. Dokładne określenie sposobu przyłączenia do sieci będzie możliwe przez operatora energetycznego, dopiero po uzyskaniu przez inwestora warunków przyłączenia do sieci. Możliwa jest późniejsza, niewielka zmiana dokładnej lokalizacji np. stacji elektroenergetycznej, jednak dzięki realizacyjnym, zasięg oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, czy sposób przyłączenia do sieci nie ulegną zmianie.

Dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięcia w podziale na etapy, przykładowo w 3 etapach, do 1 MW każdy. W ramach każdego etapu planuje się montaż następujących elementów:

- panele fotowoltaiczne o łącznej mocy nominalnej do 3 MW – w ilości do 4000 sztuk na 1 MW (łącznie do 12000 sztuk) o mocy od 250 - 900 W,
- konstrukcja nośna pod instalację fotowoltaiczną pod kątem nachylenia 20-45 stopni orientacji południowej usytuowanej na gruncie,
- falowniki (inwertery) przekształcające energię prądu stałego na energię prądu zmiennego o parametrach dostosowanych do sieci odbiorczej,
- instalacja monitorująca ilość wyprodukowanej energii oraz pracy elektrowni słonecznej,
- do 3 sztuk stacji transformatorowych (kontenerowych) wraz z transformatorami i ziemną linią kablową; dla każdego „etapu” inwestycji planuje się posadowienie maksymalnie do 1 budynku stacji kontenerowej na 1 MW mocy, w każdym budynku stacji będzie znajdował się transformator,
- ogrodzenie,
- instalacja odgromowa i zabezpieczająca,
- pozostałe elementy infrastruktury niezbędne do funkcjonowania wyżej wymienionej inwestycji.

Ewentualne zmniejszenie liczby paneli jest związane z postępem technologicznym i optymalizacją ekonomiczną. Osiągnięcie planowanej mocy za ok. 2-3 lata będzie możliwe przy zastosowaniu mniejszej liczby paneli o większej mocy z tej samej jednostki powierzchni.

Panele fotowoltaiczne będą zamontowane w pozycji horyzontalnej lub wertykalnej. Zastosowane panele posiadają powłokę antyrefleksyjną, która zmniejsza współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniw krzemowych, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniwa. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafla wody. Panele PV to urządzenia lekkie i płaskie. Wytwarzanie prądu nie emituje żadnego hałasu.

W instalacji fotowoltaicznej projektuje się zastosowanie systemu falowników rozproszonych. W instalacji zostaną zastosowane falowniki stanowią istotny element instalacji fotowoltaicznej i mają na celu przetworzenie prądu stałego z wyjścia paneli na prąd przemienny dostosowany do sieci dystrybucyjnej.

Planuje się zastosowanie transformatora suchego w izolacji żywicznej, lub transformatora mokrego - olejowego i umieszczenie go wewnątrz stacji kontenerowej posadowionej na terenie planowanej inwestycji. Transformator suchy ogranicza konieczność wykonywania robót ziemnych pod retencją materiałów płynnych. Żywica oraz zastosowane materiały izolacyjne dają transformatorom wysokie parametry samogaszące, natomiast poprzez system chłodzenia powietrzem naturalnym unika się wydostania płynów chłodzących, które mogłyby spowodować zanieczyszczenie środowiska zewnętrznego. Napięcie robocze połączeń elektrycznych na terenie farmy będzie na poziomie niskiego/średniego napięcia. Z kolei transformator olejowy jest wyposażony w misę olejową, która w przypadku ewentualnej awarii pomieści całą objętość oleju zawartego w transformatorze. W ten sposób nie nastąpi wyciek oleju do środowiska, co z kolei udowadnia, że zastosowana technologia jest bezpieczna dla środowiska.

Planuje się wykorzystanie kontenerowej stacji transformatorowej, która wyposażona będzie w transformator, rozdzielnicę SN, rozdzielnicę zbiorczą, układ pomiaru energii, układ sterowania i kontroli, rozdzielnicę potrzeb własnych, układ łączności oraz instalację oświetlenia, ogrzewania i wentylacji.

Panele fotowoltaiczne będą połączone z falownikami i urządzeniami zebranymi w stacjach kontenerowych przy pomocy nadziemnych przewodów, zebranych z wiązki i prowadzonych po konstrukcji wsporczej paneli bądź ułożone w ziemi. W celu wyprowadzenia mocy z elektrowni słonecznej przewiduje się wykonanie doziemnej linii kablowej, pomiędzy stacją, a punktem wpięcia wskazanym przez lokalnego operatora energetycznego. Kabel będzie ułożony w ziemi na głębokości ok. 80-100 cm na podsypce piaskowej (10 cm), pokrycie kabla również będzie stanowił piasek (10 cm).

Warstwy piasku zostaną pokryte gruntem rodzimym. Masy ziemne pochodzące z wykopów pod trasy kablowe, zostaną oznaczone w taki sposób, aby możliwe było ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemnych do przysypania tego samego odcinka prowadzonych linii kablowych. Pozostałe masy ziemne z wykopów będą wykorzystane do mikroniwelacji terenów, na których będzie znajdowała się inwestycja.

Montaż paneli ma opierać się na konstrukcji wolnostojącej, składającej się ze stalowej ocynkowanej ramy, aluminiowych, poziomych i pionowych profili nośnych oraz elementów mocujących. Konstrukcja wsporcza będzie przytwierdzona bezpośrednio do podłoża (pale wbijane w grunt przy pomocy kafara). Głębokość osadzania zależy od konkretnych warunków panujących na miejscu i jest ustalana indywidualnie przez projektanta na podstawie warunków panujących na miejscu montażu, w oparciu o nośność gruntu oraz obciążenie śniegiem i wiatrem. Wysokość konstrukcji wsporczej wraz z zamontowanymi panelami fotowoltaicznymi wynosić będzie maksymalnie do 5 m wysokości.

W trakcie eksploatacji instalacji fotowoltaicznej, teren obsiany będzie trawą nisko-rosnącą, która będzie regularnie koszona w okresach największego wzrostu. Koszenie będzie odbywało się mechanicznie, przy użyciu np. podkaszarek bądź innego sprzętu.

Przewiduje się ogrodzenie terenu instalacji fotowoltaicznej siatką zabezpieczającą bądź ogrodzeniem panelowym niepełnym o wysokości łącznej do 3 m. Ogrodzenie siatkowe lub panelowe niepełne z przestrzenią 15-20 cm od poziomu terenu do dolnej krawędzi ogrodzenia, co umożliwi migrację drobnym i średnim zwierzętom (płazy, gady, drobne ssaki), bez podmurówki lub z podmurówką umieszczoną w gruncie do poziomu terenu tak, by pod wygradzeniem nie istniały żadne fizyczne przeszkody. W przypadku wykonania ogrodzenia w sposób opisany powyżej nie są istotne wielkości oczek siatki, czy rozstaw prętów, ważne jest, że zostanie wykonane ogrodzenie niepełne, co ograniczy wpływ na krajobraz i nie będzie odstraszało zwierząt. Ogrodzenie będzie w kolorystyce stonowanej o barwach naturalnych nawiązujących do otoczenia.

Infrastruktura drogowa będzie charakteryzowała się wykonaniem wjazdu na działkę inwestycyjną bezpośrednio z drogi przebiegającej przy granicy działki.

Na działce, na której planowana jest instalacja fotowoltaiczna, planuje się wykonać drogę wewnętrzną pomiędzy rzędami paneli – droga o nawierzchni z gruntu rodzimego lub utrwalona w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych z gliny, żwiru, żużla, itp. Droga ta ma umożliwić dostęp do elementów instalacji fotowoltaicznej i dlatego też będzie mieć jedynie charakter drogi wewnętrznej, a więc niekwalifikującej się, jako droga publiczna. Konieczność wykonania drogi wewnętrznej będzie znana na etapie projektowania instalacji fotowoltaicznej.

Na czas realizacji budowy jak i późniejszej likwidacji, na działkach inwestycyjnych nie przewiduje się wyznaczenia zaplecza budowy. Ze względu na brak konieczności niwelacji gruntu oraz zastosowaną technologię budowy nie będzie wymagała przygotowania „specjalnego” zaplecza, czy relatywnie dużego parkingu. Jeżeli powstanie zaplecze budowy to będzie ono zlokalizowane bezpośrednio przy drodze dojazdowej i wjeździe na teren inwestycji i zostanie zlikwidowane w miarę postępu prac związanych z budową konstrukcji wsporczej i instalacji pozostałych elementów instalacji.

Teren pierwotnie przeznaczony na miejsce tymczasowego składowania elementów instalacji fotowoltaicznej (np. przy rozładowywaniu samochodów dostawczych) zostanie w miarę postępu prac zlikwidowany i na jego miejscu zostaną zamontowane elementy instalacji.

Elektrownie słoneczne stanowią przyjazną środowisku technologię wytwarzania energii elektrycznej, pozwalającą na redukcję emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i pyłów, uniknięcia powstawania odpadów stałych i ścieków,

a także zanieczyszczenia gleby i degradacji terenu, które towarzyszą produkcji energii przez źródła konwencjonalne.

W trakcie eksploatacji wody opadowe z terenów objętych inwestycją będą swobodnie infiltrowane do gleby. Można je zaliczyć do wód czystych, nieskażonych ropopochodnymi, czy też innymi zanieczyszczeniami. Nie będą miały w związku z tym wpływu na stan środowiska gruntowo-wodnego.

W celu zapewnienia prawidłowej, wydajnej pracy instalacji, panele będą raz do roku oczyszczane. Ustawienie paneli pod odpowiednim kątem pozwoli na usuwanie drobnych zabrudzeń i lekkiego kurzu z powierzchni wraz z deszczem. Wyjątek stanowi długi okres bez opadów. Do mycia powierzchni paneli fotowoltaicznych będzie wykorzystana zdemineralizowana woda. Woda taka jest pozbawiona jonów różnych minerałów, co zapewnia czyszczenie bez pozostawiania smug. Przy użyciu wody zdemineralizowanej nie stosuje się żadnych środków chemicznych. Woda do czyszczenia dowożona będzie beczkowozem. Spływająca woda zdemineralizowana będzie posiadała skład wód opadowych. Woda może swobodnie wsiąkać w grunt, bez ryzyka spowodowania zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

Inwestor nie planuje również stosowania środków chemicznych ograniczających wzrost roślin między i pod panelami fotowoltaicznymi, co pozytywnie wpłynie na ochronę środowiska gruntowo-wodnego.

Dojazd do miejsca planowanej inwestycji odbywał się będzie poprzez drogę wewnętrzną będącą w zarządzie Gminy Międzyrzecz.

Likwidacja inwestycji wiąże się z rozbiórką instalacji – ze względu na modułową konstrukcję ilość odpadów będzie minimalna. Stacje transformatorowe zostaną zdemontowane przez specjalistyczną firmę, mającą uprawnienia do rozbiórki tego typu obiektów.

Przewidywany okres eksploatacji farmy fotowoltaicznej wynosi ok. 20-30 lat.

Teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz.

Teren inwestycji nie jest objęty obszarem Natura 2000, ani innymi formami ochrony przyrody.

Zatem mając wspomniane na uwadze, przedmiotowe zamierzenie inwestycyjne, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 54 lit. b (zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1,0 ha na obszarach nie objętych formami ochrony przyrody), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), zaliczane jest do inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 Uooś.

W myśl art. 71 ust. 2 pkt 2 Uooś dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed wydaniem decyzji wymienionych w art. 72 ust. 1 tej ustawy. Zgodnie z przedłożonymi informacjami, stwierdzono, iż realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia zostanie poprzedzona uzyskaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanej na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 4 Uooś, organem właściwym do wydania niniejszej decyzji jest Burmistrz Międzyrzecza. Wynika to z faktu, iż zakres przedmiotowej inwestycji nie kwalifikuje do przedsięwzięć, dla których właściwym organem do wydania decyzji środowiskowych uwarunkowaniach jest inny organ, o którym mowa w art. 75 ust. 1 Uooś.

Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia – art. 73 ust. 1 Uooś.

Zgodnie z art. 74 ust. 3a Uooś stroną postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wnioskodawca oraz podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie w wariantcie zaproponowanym przez wnioskodawcę, z zastrzeżeniem art. 81 ust. 1. Przez obszar ten rozumie się:

- 1) przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obszar znajdujący się w odległości 100 m od granic tego terenu;
- 2) działki, na których w wyniku realizacji, eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia zostałyby przekroczone standardy jakości środowiska, lub
- 3) działki znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości, zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem.

W związku z przytoczonym oraz w myśl art. 61 § 4 i art. 49 k.p.a. w związku z art. 33 i art. 21 Uooś, zawiadomieniem z dnia 10.09.2020 r. o wszczętym postępowaniu administracyjnym w tej sprawie powiadomiono strony postępowania oraz Sołtysa Sołectwa Bobowicko na piśmie oraz poprzez obwieszczenia:

- na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu,
- w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Międzyrzecz.

Dane o przedmiotowym wniosku umieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych – Rejestr Informacji o Środowisku – prowadzonym przez Burmistrza Międzyrzecza pod nr karty 8/A/2020 na internetowej stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Międzyrzecz (<http://www.bip.miedzyrzecz.pl/>) oraz w Bazie danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko prowadzonej przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska na internetowej stronie <http://bazaos.gdos.gov.pl>.

Dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 Uooś, organem właściwym w sprawie wydania opinii, zgodnie z art. 64 ust. 1 Uooś, jest regionalny dyrektor ochrony środowiska, państwowy powiatowy inspektor sanitarny oraz organ właściwy do wydania oceny wodnoprawnej - Wody Polskie.

Zatem w myśl art. 64 ust. 1 w związku z art. 63 ust. 1 Uooś, Burmistrz Międzyrzecza pismem znak: WPP.6220.9.2020.MM z dnia 10.09.2020 r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Międzyrzeczu oraz Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gorzowie Wlkp., o wydanie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko.

Czyniąc zadość powyższemu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Międzyrzeczu, opinią sanitarną znak: NS.NZ.4201.66.2020 z dnia 21.09.2020 r. stanął na stanowisku, że dla planowanego przedsięwzięcia nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Organ ten wskazał, że z karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że przewidywane oddziaływania oraz emisje związane z realizacją i eksploatacją przedsięwzięcia będą nieznaczne oraz nie wykroczą poza standardy jakości środowiska. Nie będą one negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi. Obszar oddziaływania planowanej instalacji zawierać się będzie w granicach działki, na której inwestycja jest planowana.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Międzyrzeczu po rozważeniu wszelkich okoliczności, dotyczących ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób stwierdził, że realizacja przedsięwzięcia na warunkach określonych w karcie informacyjnej przedsięwzięcia nie powinna stwarzać zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. Tym samym, kierując się wymogiem art. 63 Uooś stwierdził, że nieprzeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia jest uzasadnione.

Identyczne stanowisko wskazał Dyrektor Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gorzowie Wlkp., który opinią znak: PO.ZZŚ.1.435.244m.2020.EM z dnia 21.09.2020 r. nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Organ ten wskazał, że w zasięgu oddziaływania inwestycji nie występują główne zbiorniki wód podziemnych, ani obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

W związku z art. 63 ust. 1 pkt 2 lit. k Uoos ustalono, że według charakterystyki Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) planowane przedsięwzięcie znajduje się w granicach JCWPd o kodzie PLGW600059, która charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym. Ta część wód jest monitorowana, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych nie jest zagrożona. Cele środowiskowe dla JCWPd zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967) to:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby utrzymać ich dobry stan.

Zasoby JCWPd PLGW600059 podlegają ochronie z uwagi na ich wykorzystywanie do celów zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.

Jednocześnie inwestycja zlokalizowana zostanie na terenie Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Dopływ z Bobowicka” i kodzie PLRW600017178796. Status tej części wód jest określany jako naturalna część wód, której stan ocenia się jako dobry. Celem środowiskowym jest dobry stan ekologiczny i chemiczny. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrożona.

Z analizy przedłożonej karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że etap realizacji inwestycji związany będzie z usunięciem warstwy glebowej w wyniku prowadzonych wykopów pod planowaną do ułożenia infrastrukturę podziemną (linie kablowe) oraz pod posadowienie planowanych do wykonania stacji transformatorowych. Linie kablowe układane będą w wykopach o głębokości ok. 80-100 cm na podsypce piaskowej (10 cm), a uzyskane z nich masy ziemne wykorzystane zostaną do zasypania ułożonych w nich przewodów. Zmiana przekształceń warstwy ziemi będzie miała charakter miejscowy i ograniczać się będzie ściśle do miejsca prowadzonych wykopów. Materiały budowlane będą dostarczane przez firmy zewnętrzne i magazynowane w wyznaczonym miejscu. W przypadku niesprzyjających warunków atmosferycznych materiały budowlane przechowywane będą w kontenerach magazynowych. W celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed ewentualnym zanieczyszczeniem prace budowlane prowadzone będą z wykorzystaniem sprawnych technicznie pojazdów i urządzeń. Na placu budowy nie będą prowadzone czynności związane z uzupełnianiem paliwa czy naprawą wykorzystywanego sprzętu budowlanego. Ewentualne wycieki substancji ropopochodnych będą natychmiast neutralizowane przy użyciu odpowiednich sorbentów. W miejscu realizacji inwestycji i w jej okolicy nie będą pozostawały resztki materiałów budowlanych, które mogłyby doprowadzić do zanieczyszczenia gruntu. Ścieki socjalno-bytowe generowane przez pracowników prowadzących montaż elektrowni fotowoltaicznej gromadzone będą w szczelnych zbiornikach bezodpływowych przenośnych kabin toaletowych typu toi-toi, z których odbierane będą przez uprawnione podmioty. Powstające na tym etapie inwestycji odpady będą magazynowane na terenie placu budowy w miejscach specjalnie dla nich wyznaczonych w sposób nie kolidujący z prowadzonymi robotami i spełniający wymogi BHP. Odpady będą magazynowane selektywnie według rodzaju kodu i asortymentu gabarytowego w pojemnikach odbiorców lub w uporządkowanych przyzmac. Przed oddaniem elektrowni do użytku wszystkie odpady zostaną przekazane uprawnionym odbiorcom, a teren inwestycji zostanie ostatecznie uporządkowany.

Funkcjonowanie przedsięwzięcia nie będzie związane z poborem wody powierzchniowej, podziemnej ani z powstawaniem ścieków. Panele fotowoltaiczne będą czyszczone raz w roku przy użyciu wody zdemineralizowanej, która dowożona będzie na miejsce beczkowozem. Wody opadowe i roztopowe z terenu inwestycji odprowadzane będą powierzchniowo do ziemi. W stacjach transformatorowych przewiduje się zastosować transformatory suche w izolacji żywicznej, lub transformatory mokre - olejowe. W przypadku konieczności zastosowania transformatorów olejowych wyposażone one zostaną w szczelne misy, mogące pomieścić całą zawartość zgromadzonego w nich oleju. Na etapie eksploatacji inwestycji powstawać będą odpady związane z prowadzeniem prac konserwacyjnych i serwisowych elektrowni. Zużyte lub uszkodzone panele fotowoltaiczne będą odbierane przez specjalistyczne firmy, posiadające zezwolenia w zakresie odbierania i przetwarzania odpadów.

Z przedstawionej charakterystyki przedsięwzięcia nie wynikają presje mogące oddziaływać na stan części wód lub zagrażające osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych, a zastosowane środki minimalizujące ewentualny negatywny wpływ na środowisko gruntowo - wodne zapewnią jego ochronę.

Organ Wód Polskich mając na względzie charakter i skalę oddziaływania, zastosowane rozwiązania i technologie stwierdził brak możliwości znaczącego oddziaływania na pozostające w zasięgu oddziaływania jednolite części wód i nie stwierdził negatywnego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia, stwarzającego zagrożenie dla realizacji celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*, a określonych dla tych części wód w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

Również Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. opinią znak: WZŚ.4220.568.2020.PT z dnia 28.09.2020 r., stanął na stanowisku, że dla przedmiotowej inwestycji nie ma konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Organ ten, uwzględniając uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, określone w art. 63 *Uooś*, oraz po analizie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia i karty informacyjnej przedsięwzięcia, stwierdził, że nie jest ona zlokalizowana na obszarach wodno-błotnych, oraz innych obszarach o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym siedliskach łągowych i w ujściach rzek, na obszarach wybrzeży i w środowisku morskim, na obszarach górskich i leśnych, na obszarach objętych ochroną, w tym strefach ochronnych ujęć wód i obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych, obszarach, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia, obszarach o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne, obszarach o znacznej gęstości zaludnienia, obszarach przylegających do jezior, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej.

Przedsięwzięcie nie jest także zlokalizowane na obszarach wymagających specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin, zwierząt i grzybów lub ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszarach sieci Natura 2000 oraz pozostałych terenach objętych formami ochrony przyrody i nie będzie oddziaływać na gatunki i siedliska tam chronione. Najbliżej położony obszar chroniony to obszar chronionego krajobrazu o nazwie „*Dolina Obry*” oraz obszar specjalnej ochrony ptaków *Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry* (kod PLB080005) i specjalny obszar ochrony siedlisk *Rywna Jezior Obrzańskich* (kod PLH080002). Odległość tych form ochrony przyrody od miejsca lokalizacji przedsięwzięcia wynosi odpowiednio ok. 0,07 km i ok. 2,75 km.

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest poza obszarem projektowanych korytarzy ekologicznych (o przebiegu podanym na stronie: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>).

Inwestycja zlokalizowana jest na terenie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 59, której stan ilościowy i chemiczny oceniono jako dobry. Osiągnięcie celów środowiskowych oceniono jako niezagrożone. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Ponadto, przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych *Dopływ z Bobowicka* (kod RW6000171878796) – jest to naturalna część wód, jej stan oceniono jako dobry, a osiągnięcie celów środowiskowych jako niezagrożone. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Rozpatrywana inwestycja nie ma wpływu na stan wód, którego utrzymanie lub poprawa jest ważnym czynnikiem dla ochrony siedlisk lub gatunków występujących na obszarach chronionych zlokalizowanych na wskazanych jednolitych częściach wód.

Dalej Organ środowiskowy wskazał, że etap realizacji nie będzie związany ze znaczącymi oddziaływaniami. Występować będzie emisja hałasu i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. W celu ograniczenia uciążliwości prace budowlane prowadzone będą w porze dziennej. Zaplecze budowy wyposażone będzie w przenośne toalety. Powstawać będą przede wszystkim odpady „budowlane” z grupy 17 i 15 wg Katalogu odpadów. Oddziaływania na etapie realizacji będą miały charakter krótkookresowy, odwracalny i lokalny. Ustaną one po zakończeniu budowy.

Etap użytkowania nie będzie związany ze znaczącymi oddziaływaniami. Inwestycja nie jest związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza czy hałasu. Brak będzie wentylatorów chłodzących panele. Chłodzenie paneli fotowoltaicznych odbywać się będzie w sposób naturalny, przez obieg powietrza atmosferycznego. Źródłem hałasu mogą być jedynie transformatory oraz inwertery. Jednak umieszczenie ich w obudowach ograniczać będzie rozprzestrzenianie się hałasu, co zabezpieczy najbliższe tereny podlegające ochronie akustycznej. Transformatory zostaną usytuowane wewnątrz stacji kontenerowych, co będzie miało wpływ na ograniczenie potencjalnej emisji hałasu. Zlokalizowanie transformatora wewnątrz kontenera zabezpieczy także środowisko wodno-gruntowe. Wody opadowe i roztopowe będą spływać po powierzchni paneli fotowoltaicznych nachylonych pod kątem 20 - 45°, a następnie będą wsiąkać do gruntu w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ze względu na usytuowanie transformatorów w kontenerach oraz kabli energetycznych w ziemi brak będzie znaczącego oddziaływania w zakresie pola elektromagnetycznego. Inwestycja nie wiąże się z poborem wody. Na terenie zakładu nie będą wytwarzane ścieki. W trakcie eksploatacji mogą powstawać odpady związane z konserwacją instalacji, które będą zagospodarowywane przez podmiot wykonujący te prace.

Elektrownia fotowoltaiczna nie jest źródłem zauważalnych oddziaływań w okresie eksploatacji, w związku z czym nie ma podstaw do rozważań na temat ich kumulacji.

Farma fotowoltaiczna związana jest z wykorzystaniem zasobów naturalnych (energia słoneczna). Przedsięwzięcie, zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji nie będzie wpływało na zmiany klimatu w rejonie Inwestycji.

Na koniec Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, uznał, że planowane przedsięwzięcie nie jest zaliczane do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu art. 248 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.), nie występuje też w wykazie obiektów wymienionych w art. 135 ust. 1 wspomnianej ustawy, dla których mogą być tworzone obszary ograniczonego użytkowania. Brak jest także podstaw do stwierdzenia ryzyka poważnej katastrofy naturalnej lub budowlanej. Ze względu na lokalizację oraz zakres przedsięwzięcia nie zachodzi również ryzyko transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zatem po zapoznaniu się z przedmiotowym wnioskiem, kartą informacyjną przedsięwzięcia oraz analizie bezpośrednich i pośrednich skutków działań, jakie miałyby się znaleźć w przedmiotowym projekcie oraz uwarunkowań realizacji planowanej inwestycji w przedłożonym wniosku, biorąc pod uwagę uwarunkowania określone

w art. 63 ust. 1 *Uooś*, a także skalę i charakter przedsięwzięcia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. wyraził opinię o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania analizowanego przedsięwzięcia na środowisko.

Należy przy tym wyjaśnić, że opinie organów współdziałających w procesie orzekania o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko jako wyrażające jedynie opinię będącą formą współdziałania pomiędzy organami administracji, nie mają charakteru wiążącego dla organu właściwego do orzekania o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W związku z czym organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach może w sposób ostateczny przesądzić o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, dla których ma ona charakter fakultatywny. Dlatego też ocena dokonywana w tym zakresie powinna mieć charakter kompleksowy i w żadnym razie nie może ograniczać się do odwołania do poglądów wypowiedzianych przez organy współdziałające. Skoro organy opiniujące wyrażają jedynie niewiążącą opinię, to organ orzekający o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko powinien odwołać się również do innych okoliczności faktycznych przemawiających za taką koniecznością. W tym kierunku podążyło też orzecznictwo, w którym przyjmuje się, że opinia, o której mowa w art. 64 ust. 1 *Uooś*, nie jest wiążącą dla organu rozstrzygającego o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 20 stycznia 2011 r., syg. akt II SA/Lu 698/10; podobnie także wyrok WSA w Gdańsku z dnia 12 stycznia 2011 r., syg. akt II SA/Gd 698/10; także wyrok WSA w Kielcach z dnia 5 listopada 2009 r., syg. akt II SA/Ke 523/09).

Zatem mając na uwadze opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Międzyrzeczu oraz Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gorzowie Wlkp., po zapoznaniu się z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, kartą informacyjną oraz szczegółowym prześledzeniem nie tylko bezpośrednich, ale i pośrednich skutków działań, jakie miałyby się znaleźć w przedmiotowym projekcie, a także po analizie uwarunkowań realizacji planowanej inwestycji w przedłożonym wniosku, zważywszy na uwarunkowania określone w art. 63 ust. 1 *Uooś*, a także skalę i charakter przedsięwzięcia, stwierdzono brak możliwości znaczącego negatywnego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko. Tym samym uznano, że analizowana inwestycja nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, czego konsekwencją byłoby wydanie postanowienia nakładającego obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanej inwestycji.

Przed wydaniem niniejszej decyzji – stosownie do treści art. 10 § 1 *k.p.a.* – zawiadomieniem z dnia 30.09.2020 r. poinformowano strony postępowania oraz Sołtysa Sołectwa Bobowicko o zebranych dokumentach i materiałach niezbędnych do wydania decyzji (w tym z opiniami o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydanymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Międzyrzeczu oraz Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gorzowie Wlkp.). Strony postępowania powiadomiono również poprzez obwieszczenia na podstawie art. 49 *k.p.a.* w związku z art. 33 *Uooś*:

- na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu,
- w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Międzyrzecz.

Zgodnie z art. 33 *Uooś* niniejsze postępowanie administracyjne toczyło się z udziałem społeczeństwa. Burmistrz Międzyrzecza, podał do publicznej wiadomości informacje o:

- wszczęciu postępowania (w tym o wniosku o wydanie decyzji wraz z załącznikami),
- zebranych dokumentach i materiałach przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

- wydaniu przedmiotowej decyzji.

W informacjach tych pouczono strony postępowania oraz społeczeństwo o organie właściwym do wydania decyzji oraz organach właściwych do wydania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a także o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, możliwości składania uwag i wniosków oraz sposobie i miejscu ich składania.

W wyniku prowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa w dniu 05.10.2020 r. wpłynęło pismo jednej ze stron postępowania Pana Stanisława Odolińskiego. W piśmie tym wnoszący, jako współwłaściciel działki nr ewid. 153, zgłasza sprzeciw odnośnie budowy omawianego zamierzenia inwestycyjnego, bezpośrednio przy granicy swojej nieruchomości. Ponadto skarżący swoje stanowisko argumentuje, cyt.:

„(...)tego rodzaju inwestycja nie może zostać zakwalifikowana do urządzeń infrastruktury technicznej w świetle art. 61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Powstanie farm fotowoltaicznych naruszy krajobraz terenów naturalnych. Farmy takie zaliczane są do zabudowy przemysłowej, a teren, na którym mają zostać wybudowane owe farmy przeznaczony jest do produkcji rolnej. Na swojej działce planuję zająć się produkcją ekologiczną, a planowana budowa będzie wywierać niekorzystny na to wpływ. Należy również mieć na uwadze co będzie, jeśli skończy się żywotność paneli, kto poniesie koszty utylizacji? A może będą zaśmiecać całą okolicę? Podsumowując nie chcę mieć przy granicy swojej działki takich pól przemysłowych w terenie rolniczym, wyrażam zdecydowany sprzeciw.”

Po analizie przedłożonego materiału należy stwierdzić, że wskazana przez stronę nieruchomość oddzielona jest od działki objętej inwestycją drogą wewnętrzną Gminy Międzyrzecz. Wyjaśniam również, że po zakończeniu eksploatacji przedsięwzięcia, podmiot zarządzający instalacją, zobowiązany będzie do jej rozbiórki. Stacje transformatorowe zostaną zdemontowane przez specjalistyczną firmę, mającą uprawnienia do rozbiórki tego typu obiektów, a cały teren inwestycji na etapie likwidacji będzie utrzymywany w należyтым porządku i czystości (patrz pkt II. 11 – 13 niniejszej decyzji). Zatem obawy skarżącego dotyczące żywotności paneli i kosztów ich utylizacji są nietrafne.

Ponadto odnosząc się do powyższego argumentacji wyjaśniam, że w postępowaniu administracyjnym o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zasięgnięto opinii właściwych organów w przedmiocie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego zamierzenia na środowisko. Celem postępowania w szczególności była weryfikacja oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, co miało na celu zminimalizowanie ewentualnego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Z uzyskanych opinii, o których mowa w art. 64 ust. 1 w związku z art. 63 ust. 1 Uooś, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Międzyrzeczu oraz Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gorzowie Wlkp. wynika, że realizacja przedsięwzięcia na warunkach określonych w karcie informacyjnej przedsięwzięcia nie powinna stwarzać zagrożenia dla środowiska.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest decyzją, w której dokonywana jest ocena oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko. Nie ustanawia ona żadnych uprawnień dla inwestora, stanowiących podstawę do podjęcia właściwych działań inwestycyjnych i nie może wywołać skutku w postaci jakichkolwiek zmian w środowisku. Służy ona jedynie ocenie, czy planowane przedsięwzięcie będzie zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska i stanowi etap poprzedzający uzyskanie decyzji wymienionych w art. 72 ust. 1 Uooś.

Fakt wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie może być bowiem

oceniany jako okoliczność wyrządzająca szkodę dla środowiska lub powodująca trudne do odwrócenia skutki. Decyzja określająca środowiskowe uwarunkowania, będąc etapem procesu inwestycyjnego, daje inwestorowi prawo do wystąpienia z wnioskiem o uzyskanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż udzielanej na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo Górnicze i Geologiczne*. Nie stanowi ona jednak aktu, który dawałby podstawę do rozpoczęcia jakichkolwiek robót i realizacji inwestycji, a tym samym nie narusza na tym etapie inwestycyjnym żadnych praw w postaci wyrządzenia szkody dla środowiska naturalnego czy zagrożenia ekologicznego (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 lutego 2010 r. sygn. akt II OZ 35/10, podobnie postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 stycznia 2011 r. sygn. akt II OZ 28/11).

Należy również podkreślić, że żaden z obowiązujących przepisów prawa nie wprowadza obowiązku legitymowania się przez wnioskodawcę tytułem prawnym do nieruchomości, na której zamierza realizować przedsięwzięcie. Wynika to z brzmienia art. 73 ust. 1 *Uoos*, zgodnie z którym postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Zgodnie z treścią tego przepisu decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie może być wydana ani z urzędu ani też na wniosek innego podmiotu aniżeli ten, który planuje podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Oznacza to, że może on domagać się wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nie mając nawet zagwarantowanego prawa do nieruchomości, na której potencjalnie ma być wykonane przedsięwzięcie.

Biorąc powyższe pod uwagę, oraz po przeprowadzeniu niniejszego postępowania administracyjnego stwierdzam, że planowana inwestycja nie spowoduje uciążliwego oddziaływania na tereny sąsiednie, nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego, ani nie będzie miała niekorzystnego wpływu na warunki życia i zdrowia ludzi.

Po rozpatrzeniu materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie oraz w oparciu o powołane przepisy prawa, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 72 ust. 3 *Uoos* w związku z ust. 1 pkt 3, niniejszą decyzję należy dołączyć do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanej na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w terminie, o którym mowa w art. 72 ust. 3 i 4 *Uoos*.

Do zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stosuje się odpowiednio przepisy działu V i VI *Uoos* - art. 87. Przepis art. 155 *k.p.a.* stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że zgodę wyraża wyłącznie strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot, na którego została przeniesiona decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach.

Informacja o wydaniu decyzji podlega ujawnieniu w publicznie dostępnym wykazie danych Rejestru Informacji o Środowisku prowadzonym przez Burmistrza Międzyrzecza - *nr karty 2/B/2021* - na internetowej stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Międzyrzecz pod adresem <http://www.bip.miedzyrzecz.pl/>.

Na podstawie art. 127 § 1 i 2, art. 129 § 1 i 2 w związku z art. 17 pkt 1 *k.p.a.*, od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gorzowie Wlkp., za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, a w przypadku obwieszczeń od daty podania do publicznej wiadomości informacji o wydaniu decyzji.

Stosownie do art. 127a § 1 i 2 *k.p.a.* w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu

administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Załącznik:

- charakterystyka przedsięwzięcia

Uiszczono opłatę skarbową w wysokości **205,00 zł**
na podstawie załącznika – część I pkt 45
do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1546 z późn. zm.)
Przelew z rachunku z dnia 01.09.2020 r.

Z up. BURMISTRZA

Monika Tomaszewska
mgr Monika Tomaszewska
Kierownik Wydziału
Planowania Przestrzennego

Otrzymują:

1. Inwestor – HSG Sun Sp. z o.o.
ul. Okopowa 58/72
01-042 Warszawa
2. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp.
ul. Myśluborska 32
66-400 Gorzów Wlkp.
3. Nadleśnictwo Trzciel
ul. Graniczna 18
66-320 Trzciel
4. Zespół Szkół Centrum Kształcenia
Rolniczego im. Zesłańców Sybiru
ul. Międzyrzecka 7A, Bobowicko
66-300 Międzyrzecz
5. pozostałe strony postępowania – wg wykazu w aktach sprawy
6. aa

Do wiadomości:

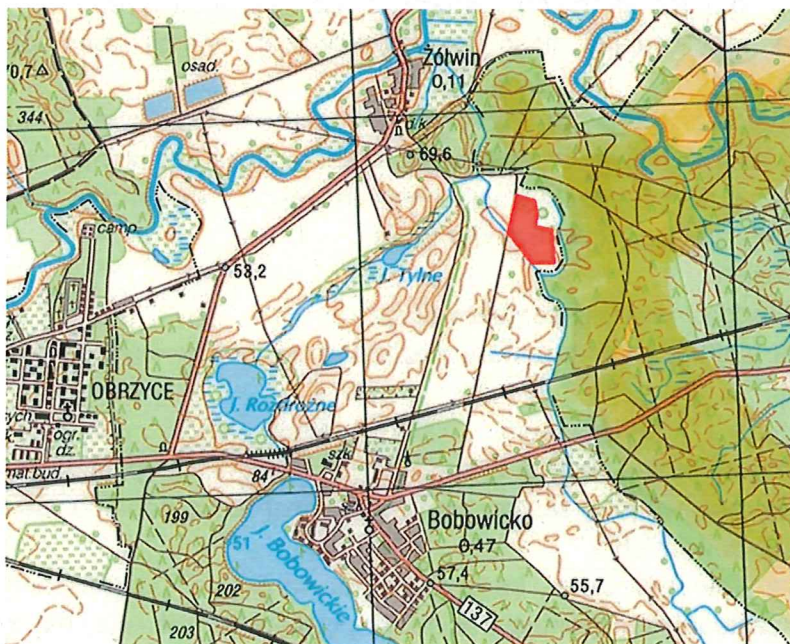
1. Wydział Gospodarki Mieniem w/m
2. Sołtys Sołectwa Bobowicko – do publicznej informacji
Aniela Brodzińska
ul. Trzcielska 32, Bobowicko
66-300 Międzyrzecz
3. Regionalny Dyrektor Ochrony (zgodnie z art. 74 ust. 4 Uooś)
Środowiska w Gorzowie Wlkp.
ul. Jagiellończyka 13
66-400 Gorzów Wlkp.
4. Państwowy Powiatowy (zgodnie z art. 74 ust. 4 Uooś)
Inspektor Sanitarny
Os. Centrum 16
66-300 Międzyrzecz
5. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (zgodnie z art. 74 ust. 4 Uooś)
Zarząd Zlewni w Gorzowie Wlkp.
ul. Walczaka 25A
66-400 Gorzów Wlkp.

znak sprawy: WPP.6220.9.2020.MM

Charakterystyka przedsięwzięcia

dla przedsięwzięcia polegającego na **budowie do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr ewid. 239/4 położonej w obrębie ewidencyjnym 14-Bobowicko, gmina Międzyrzecz**

Zgodnie z przedłożoną kartą informacyjną przedsięwzięcia planowane zamierzenie inwestycyjne będzie polegało na budowie do 3 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr ewid. 239/4 położonej w obrębie ewidencyjnym 14-Bobowicko, gmina Międzyrzecz, województwo lubuskie. Całkowita powierzchnia działki wynosi 9,62 ha, natomiast na potrzeby inwestycji przeznaczona zostanie ok. 6,60 ha. Działka stanowi grunty orne klas RIVb, RV, RVI, pastwiska trwałe PsV oraz łąki trwałe ŁIV. Bezpośrednie sąsiedztwo inwestycji stanowią tereny rolne, dróg i rów oraz w niewielkiej odległości tereny leśne. Najbliższa zabudowa mieszkalna położona jest w odległości ok. 660 m w kierunku zachodnim od terenu planowanej inwestycji.

■ - teren objęty zakresem inwestycji

Termin fotowoltaika (PV) łączy dwa słowa: *foto*, co oznacza światło oraz *voltaic*, co oznacza elektryczność. Technologie fotowoltaiczne stosowane są do przekształcania promieniowania słonecznego (światła) w elektryczność. Do zamiany promieniowania słonecznego na energię elektryczną stosowane są materiały półprzewodnikowe o specjalnych właściwościach. Najczęściej stosowanym półprzewodnikiem jest krzem. Jest to drugi co do ilości występujący pierwiastek na Ziemi.

Każdy z etapów realizacji przedsięwzięcia będzie polegał na instalacji paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą techniczną (sieć nN/SN/WN, konstrukcje i elementy montażowe, panele fotowoltaiczne, inwertery DC/AC, okablowanie, kontenerowe rozdzielnice, układy pomiarowo-zabezpieczające, linie kablowe, instalacje odgromowe oraz pozostałe oprzyrządowanie) służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii słonecznej.

Na działce zlokalizowana będzie kontenerowa stacja transformatorowa elektroenergetyczna. Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej planowane jest poprzez przyłącze kablowe podziemne do sieci 15 kV. Dokładne określenie sposobu przyłączenia do sieci będzie możliwe przez operatora energetycznego, dopiero po uzyskaniu przez inwestora warunków przyłączenia do sieci. Możliwa jest późniejsza, niewielka zmiana dokładnej lokalizacji np. stacji elektroenergetycznej, jednak działki realizacyjne, zasięg oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, czy sposób przyłączenia do sieci nie ulegną zmianie.

Dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięcia w podziale na etapy, przykładowo w 3 etapach, do 1 MW każdy. W ramach każdego etapu planuje się montaż następujących elementów:

- panele fotowoltaiczne o łącznej mocy nominalnej do 3 MW – w ilości do 4000 sztuk na 1 MW (łącznie do 12000 sztuk) o mocy od 250 - 900 W,
- konstrukcja nośna pod instalację fotowoltaiczną pod kątem nachylenia 20-45 stopni orientacji południowej usytuowanej na gruncie,
- falowniki (inwertery) przekształcające energię prądu stałego na energię prądu zmiennego o parametrach dostosowanych do sieci odbiorczej,
- instalacja monitorująca ilość wyprodukowanej energii oraz pracy elektrowni słonecznej,
- do 3 sztuk stacji transformatorowych (kontenerowych) wraz z transformatorami i ziemną linią kablową; dla każdego „etapu” inwestycji planuje się posadowienie maksymalnie do 1 budynku stacji kontenerowej na 1 MW mocy, w każdym budynku stacji będzie znajdował się transformator,
- ogrodzenie,
- instalacja odgromowa i zabezpieczająca,
- pozostałe elementy infrastruktury niezbędne do funkcjonowania wyżej wymienionej inwestycji.

Ewentualne zmniejszenie liczby paneli jest związane z postępowaniem technologicznym i optymalizacją ekonomiczną. Osiągnięcie planowanej mocy za ok. 2-3 lata będzie możliwe przy zastosowaniu mniejszej liczby paneli o większej mocy z tej samej jednostki powierzchni.

Panele fotowoltaiczne będą zamontowane w pozycji horyzontalnej lub wertykalnej. Zastosowane panele posiadają powłokę antyrefleksyjną, która zmniejsza współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniw krzemowych, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniw. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafla wody. Panele PV to urządzenia lekkie i płaskie. Wytwarzanie prądu nie emituje żadnego hałasu.

W instalacji fotowoltaicznej projektuje się zastosowanie systemu falowników rozproszonych. W instalacji zostaną zastosowane falowniki stanowią istotny element instalacji fotowoltaicznej i mają na celu przetworzenie prądu stałego z wyjścia paneli na prąd przemienny dostosowany do sieci dystrybucyjnej.

Planuje się zastosowanie transformatora suchego w izolacji żywicznej, lub transformatora mokrego - olejowego i umieszczenie go wewnątrz stacji kontenerowej posadowionej na terenie planowanej inwestycji. Transformator suchy ogranicza konieczność wykonywania robót ziemnych pod retencją materiałów płynnych. Żywica oraz zastosowane materiały izolacyjne dają transformatorom wysokie parametry samogaszące, natomiast poprzez system chłodzenia powietrzem naturalnym unika się wydostania płynów chłodzących, które mogłyby spowodować zanieczyszczenie środowiska zewnętrznego. Napięcie robocze połączeń elektrycznych na terenie farmy będzie na poziomie niskiego/średniego napięcia. Z kolei transformator olejowy jest wyposażony w misę olejową, która w przypadku ewentualnej awarii pomieści całą objętość oleju zawartego w transformatorze. W ten sposób nie nastąpi wyciek oleju do środowiska, co z kolei udowadnia, że zastosowana technologia jest bezpieczna dla środowiska.

Planuje się wykorzystanie kontenerowej stacji transformatorowej, która wyposażona będzie w transformator, rozdzielnicę SN, rozdzielnicę zbiorczą, układ pomiaru energii, układ sterowania i kontroli, rozdzielnicę potrzeb własnych, układ łączności oraz instalację oświetlenia, ogrzewania i wentylacji.

Panele fotowoltaiczne będą połączone z falownikami i urządzeniami zebranymi w stacjach kontenerowych przy pomocy nadziemnych przewodów, zebranych z wiązki i prowadzonych po konstrukcji wsporczej paneli bądź ułożone w ziemi. W celu wyprowadzenia mocy z elektrowni słonecznej przewiduje się wykonanie doziemnej linii kablowej, pomiędzy stacją, a punktem wpięcia wskazanym przez lokalnego operatora energetycznego. Kabel będzie ułożony w ziemi na głębokości ok. 80-100 cm na podsypce piaskowej (10 cm), pokrycie kabla również będzie stanowił piasek (10 cm). Warstwy piasku zostaną pokryte gruntem rodzimym. Masy ziemne pochodzące z wykopów pod trasy kablowe, zostaną oznaczone w taki sposób, aby możliwe było ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemnych do przysypania tego samego odcinka prowadzonych linii kablowych. Pozostałe masy ziemne z wykopów będą wykorzystane do mikroniwelacji terenów, na których będzie znajdowała się inwestycja.

Montaż paneli ma opierać się na konstrukcji wolnostojącej, składającej się ze stalowej ocynkowanej ramy, aluminiowych, poziomych i pionowych profili nośnych oraz elementów mocujących. Konstrukcja wsporcza będzie przytwierdzona bezpośrednio do podłoża (pale wbijane w grunt przy pomocy kafara). Głębokość osadzania zależy od konkretnych warunków panujących na miejscu i jest ustalana indywidualnie przez projektanta na podstawie warunków panujących na miejscu montażu, w oparciu o nośność gruntu oraz obciążenie śniegiem i wiatrem. Wysokość konstrukcji wsporczej wraz z zamontowanymi panelami fotowoltaicznymi wynosić będzie maksymalnie do 5 m wysokości.

W trakcie eksploatacji instalacji fotowoltaicznej, teren obsiany będzie trawą niskorosnącą, która będzie regularnie koszona w okresach największego wzrostu. Koszenie będzie odbywało się mechanicznie, przy użyciu np. podkaszarek bądź innego sprzętu.

Przewiduje się ogrodzenie terenu instalacji fotowoltaicznej siatką zabezpieczającą bądź ogrodzeniem panelowym niepełnym o wysokości łącznej do 3 m. Ogrodzenie siatkowe lub panelowe niepełne z przestrzenią 15-20 cm od poziomu terenu do dolnej krawędzi ogrodzenia, co umożliwi migrację drobnym i średnim zwierzętom (płazy, gady, drobne ssaki), bez podmurówki lub z podmurówką umieszczoną w gruncie do poziomu terenu tak, by pod wygradzeniem nie istniały żadne fizyczne przeszkody.

W przypadku wykonania ogrodzenia w sposób opisany powyżej nie są istotne wielkości oczek siatki, czy rozstaw prętów, ważne jest, że zostanie wykonane ogrodzenie niepełne, co ograniczy wpływ na krajobraz i nie będzie odstraszało zwierząt. Ogrodzenie będzie w kolorystyce stonowanej o barwach naturalnych nawiązujących do otoczenia.

Infrastruktura drogowa będzie charakteryzowała się wykonaniem wjazdu na działkę inwestycyjną bezpośrednio z drogi przebiegającej przy granicy działki.

Na działce, na której planowana jest instalacja fotowoltaiczna, planuje się wykonać drogę wewnętrzną pomiędzy rzędami paneli – droga o nawierzchni z gruntu rodzimego lub utrwalona w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych z gliny, żwiru, żuźla, itp. Droga ta ma umożliwić dostęp do elementów instalacji fotowoltaicznej i dlatego też będzie mieć jedynie charakter drogi wewnętrznej, a więc niekwalifikującej się, jako droga publiczna. Konieczność wykonania drogi wewnętrznej będzie znana na etapie projektowania instalacji fotowoltaicznej.

Na czas realizacji budowy jak i późniejszej likwidacji, na działkach inwestycyjnych nie przewiduje się wyznaczenia zaplecza budowy. Ze względu na brak konieczności niwelacji gruntu oraz zastosowaną technologię budowy nie będzie wymagała przygotowania „specjalnego” zaplecza, czy relatywnie dużego parkingu. Jeżeli powstanie zaplecze budowy to będzie ono zlokalizowane bezpośrednio przy drodze dojazdowej i wjeździe na teren inwestycji i zostanie zlikwidowane w miarę postępu prac związanych z budową konstrukcji wsporczej i instalacji pozostałych elementów instalacji.

Teren pierwotnie przeznaczony na miejsce tymczasowego składowania elementów instalacji fotowoltaicznej (np. przy rozładowywaniu samochodów dostawczych) zostanie w miarę postępu prac zlikwidowany i na jego miejscu zostaną zamontowane elementy instalacji.

Elektrownie słoneczne stanowią przyjazną środowisku technologię wytwarzania energii elektrycznej, pozwalającą na redukcję emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i pyłów, uniknięcia powstawania odpadów stałych i ścieków, a także zanieczyszczenia gleby i degradacji terenu, które towarzyszą produkcji energii przez źródła konwencjonalne.

W trakcie eksploatacji wody opadowe z terenów objętych inwestycją będą swobodnie infiltrowane do gleby. Można je zaliczyć do wód czystych, nieskażonych ropopochodnymi, czy też innymi zanieczyszczeniami. Nie będą miały w związku z tym wpływu na stan środowiska gruntowo-wodnego.

W celu zapewnienia prawidłowej, wydajnej pracy instalacji, panele będą raz do roku oczyszczane. Ustawienie paneli pod odpowiednim kątem pozwoli na usuwanie drobnych zabrudzeń i lekkiego kurzu z powierzchni wraz z deszczem. Wyjątek stanowi długi okres bez opadów. Do mycia powierzchni paneli fotowoltaicznych będzie wykorzystana zdemineralizowana woda. Woda taka jest pozbawiona jonów różnych minerałów, co zapewnia czyszczenie bez pozostawiania smug. Przy użyciu wody zdemineralizowanej nie stosuje się żadnych środków chemicznych. Woda do czyszczenia dowożona będzie beczkowitzem. Spływająca woda zdemineralizowana będzie posiadała skład wód opadowych. Woda może swobodnie wsiąkać w grunt, bez ryzyka spowodowania zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

Inwestor nie planuje również stosowania środków chemicznych ograniczających wzrost roślin między i pod panelami fotowoltaicznymi, co pozytywnie wpłynie na ochronę środowiska gruntowo-wodnego.

Dojazd do miejsca planowanej inwestycji odbywał się będzie poprzez drogę wewnętrzną będącą w zarządzie Gminy Międzyrzecz.

Likwidacja inwestycji wiąże się z rozbiórką instalacji – ze względu na modułową konstrukcję ilość odpadów będzie minimalna. Stacje transformatorowe zostaną zdemontowane przez specjalistyczną firmę, mającą uprawnienia do rozbiórki tego typu obiektów.

Przewidywany okres eksploatacji farmy fotowoltaicznej wynosi ok. 20-30 lat.

Teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz.

Teren inwestycji nie jest objęty obszarem Natura 2000, ani innymi formami ochrony przyrody.

Informacje wskazane w niniejszej charakterystyce pochodzą z karty informacyjnej przedsięwzięcia – dokumentu przedłożonego przez podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia.

Z up. BURMISTRZA

mgr Monika Tomaszewska
Kierownik Wydziału
Planowania Przestrzennego

